

VAIKŲ MAITINIMO ORGANIZAVIMO
VILNIAUS LOPŠELYJE-DARŽELYJE „SPYGLIUKAS“
TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vaikų maitinimo organizavimo Vilniaus lopšelyje-darželyje „Spygliukas“ tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo vaikų maitinimo organizavimo, vykdymo, maisto saugos, valgiaraščių sudarymo, pritaikyto maitinimo ir maitinimo kontrolės tvarką.
2. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. V-964 „Dėl Vaikų maitinimo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (aktualia redakcija), įskaitant 2026 m. balandžio 9 d. įsakymu Nr. V-313 nustatytus pakeitimus, taikomus nuo 2026 m. rugsėjo 1 d., taip pat Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2024 m. lapkričio 27 d. sprendimu Nr. 1-732 „Dėl maitinimo organizavimo ir maitinimo kainų nustatymo Vilniaus miesto savivaldybės bendrojo ir ikimokyklinio ugdymo mokyklose“ su 2026 m. pakeitimais ir kitais maisto saugą bei higieną reglamentuojančiais teisės aktais.
3. Aprašo tikslas – užtikrinti vaikų sveikatai palankią mitybą, maisto saugą, tinkamą maisto kokybę, vaikų fiziologinių maisto medžiagų ir energijos poreikių tenkinimą bei sveikos mitybos įgūdžių ugdymą.
4. Aprašo nuostatos privalomos įstaigos vadovui, atsakingiems darbuotojams, maitinimo paslaugos teikėjui, maisto produktų tiekėjams ir kitiems darbuotojams, dalyvaujantiems organizuojant vaikų maitinimą.

II SKYRIUS

ATSAKOMYBĖ IR MAITINIMO ORGANIZAVIMO PRINCIPAI

5. Įstaigos direktorius atsako už tinkamų sąlygų vaikų maitinimui organizuoti sudarymą, maitinimo organizavimą ir šio Aprašo įgyvendinimą.
6. Direktoriaus paskirti atsakingi asmenys pagal savo kompetenciją užtikrina maitinimo grafiką, valgiaraščių, maisto produktų tiekimo, maisto saugos, dokumentacijos ir nustatytų procedūrų vykdymą.
7. Vaikų maitinimas organizuojamas laikantis maisto saugos ir higienos reikalavimų, sudarant sąlygas kiekvienam vaikui pavalgyti prie švaraus stalo ir gauti tinkamos temperatūros maistą.
8. Maisto produktų tiekimo ir maisto tvarkymo veikla organizuojama pagal taikomus Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos maisto saugos teisės aktus. Sutartyse su tiekėjais nustatoma atsakomybė už reikalavimų neatitinkančių produktų tiekimą.

9. Įstaigoje turi būti sudarytos higieniškos sąlygos vaikams nemokamai atsigerti geriamojo vandens. Vanduo turi būti prieinamas ir vaikams, kurie tą dieną įstaigoje nevalgo.
10. Maitinimo metu ant stalų nededama druskos, cukraus, pipirų, garstyčių ir kitų papildomai vartojamų pagardų, jeigu teisės aktai nenustato kitaip.
11. Pirmenybė teikiama tausojantiems patiekalų gamybos būdams. Maisto pervirimas, perkepimas ir prideginimas neleidžiamas.
12. Vaikų maitinimui nenaudojami produktai ir patiekalai, kuriuos draudžia aktualus Vaikų maitinimo organizavimo tvarkos aprašas.

III SKYRIUS

VAIKŲ MAITINIMO ORGANIZAVIMAS

13. Vaikai maitinami pagal įstaigos direktoriaus patvirtintus valgiaraščius ir nustatytą maitinimo grafiką. Maitinimai organizuojami ne rečiau kaip kas 3,5 val., atsižvelgiant į vaikų buvimo įstaigoje trukmę.
14. Įstaigoje organizuojami pusryčiai, pietūs ir pavakariai; konkretus vaikui teikiamų maitinimų skaičius nustatomas pagal Vilniaus miesto savivaldybės teisės aktuose nustatytą tvarką ir tėvų (globėjų) pasirinkimą.
15. Vaikams, ugdomiems visą dieną, tėvų (globėjų) prašymu pasirenkami 2 arba 3 maitinimai per dieną. Vaikams, ugdomiems trumpiau – iki 4 valandų, tėvų (globėjų) prašymu galima pasirinkti nemaitinti arba maitinti 1–2 kartus per dieną.
16. Maitinimų pasirinkimas, jo pakeitimas ir maitinimo mokesčio apskaičiavimas vykdomi pagal tuo metu galiojantį Vilniaus miesto savivaldybės teisės aktą dėl mokesčio už vaiko maitinimą. Mokestis už vaiko maitinimą mokamas už lankytas dienas.
17. Priešmokyklinio ugdymo vaikų nemokamas maitinimas ir nemokamų pietų skyrimas organizuojamas pagal Vilniaus miesto savivaldybėje galiojančią socialinės paramos mokiniams teikimo tvarką.
18. Tėvai (globėjai) apie vaiko neatvykimą į įstaigą informuoja įstaigos nustatyta tvarka. Vaiko neatvykimas ir maitinimo apskaita tvarkomi pagal įstaigoje naudojamą informacinę ar apskaitos sistemą.
19. Pritaikytas maitinimas organizuojamas pagal gydytojo raštiškus nurodymus (Forma Nr. E027-1) ir aktualaus Vaikų maitinimo organizavimo tvarkos aprašo reikalavimus.
20. Jeigu įstaigoje dėl objektyvių priežasčių nėra galimybių pagaminti gydytojo nurodymus atitinkančio pritaikyto maitinimo, sprendžiama teisės aktuose nustatyta tvarka, užtikrinant vaiko saugumą ir tinkamą maitinimą.
21. Iš namų atnešamas maistas vaikui gali būti organizuojamas tik teisės aktuose nustatytais atvejais ir laikantis maisto saugos, laikymo, ženklinimo bei pateikimo reikalavimų, suderinus su įstaigos administracija ir sveikatos priežiūros specialistu.
22. Vaikų maitinimas organizuojamas taip, kad būtų atsižvelgiama į vaikų amžių, buvimo įstaigoje trukmę, individualius poreikius ir pritaikyto maitinimo reikalavimus.

IV SKYRIUS

MAISTO PRODUKTAI IR PATIEKALŲ PATEIKIMAS

23. Vaikų maitinimui pirmenybė teikiama daržovėms, vaisiams, uogoms, viso grūdo produktams, kruopoms, ankštinėms daržovėms, pienui ir pieno produktams, kiaušiniams, liesai mėsei, žuviai ir jos produktams bei augaliniams aliejams.
24. Šaltųjų patiekalų gamybai ir pagamintų patiekalų paskaninimui naudojamas šalto spaudimo nerafinuotas aliejus, kaip nustatyta aktualiaame Vaikų maitinimo organizavimo tvarkos apraše.
25. Vaikų maitinimui draudžiami tiekti aktualiaame Vaikų maitinimo organizavimo tvarkos apraše nurodyti produktai ir patiekalai, įskaitant traškučius, saldinius, šokolado gaminius, gazuotus ir energinius gėrimus, kavos ir jos pakaitalų gėrimus, tam tikrus rūkytus bei konservuotus gaminius, GMO turinčius produktus, produktus su iš dalies hidrintais augaliniais riebalais ir kitus teisės aktuose nurodytus draudžiamus produktus.
26. Šiltas maistas turi būti gaminamas ir patiekiamas tą pačią kalendorinę dieną, jeigu teisės aktai nenustato kitaip.
27. Maistas turi būti kokybiškas, įvairus ir saugus. Patiekalai turi būti gaminami bei patiekiami laikantis aktualiaame Vaikų maitinimo organizavimo tvarkos apraše nustatytų temperatūros, išėigos, sudėties ir dažnumo reikalavimų.
28. Kiekvieną dieną vaikams turi būti patiekiami daržovių ir (ar) vaisių, taip pat augalinės kilmės maisto produktų patiekalų, laikantis aktualių teisės aktų reikalavimų.
29. Valgio metu vaikams turi būti sudarytos sąlygos gauti geriamojo vandens.
30. Naudojami tik tinkami, švarūs ir saugūs indai bei įrankiai. Negalima naudoti susidėvėjusių, įskilusių, ištrupėjusių ar apdaužytais kraštais indų ir įrankių.

V SKYRIUS

VALGIARAŠČIŲ SUDARYMAS IR SKELBIMAS

31. Valgiaraščiai sudaromi pagal aktualaus Vaikų maitinimo organizavimo tvarkos aprašo reikalavimus, atsižvelgiant į vaikų amžių, buvimo įstaigoje trukmę, maitinimų skaičių, rekomenduojamas energijos ir maistinių medžiagų normas bei teisės aktuose nustatytus produktų ir patiekalų dažnumus.
32. Valgiaraščiai sudaromi pagal aktualiaame Vaikų maitinimo organizavimo tvarkos apraše nustatytą valgiaraščio formos pavyzdį.
33. Valgiaraščiai turi būti aiškūs, juose turi būti nurodyta tiksli patiekalų ar maisto produktų išėiga ir visa privaloma informacija; valgiaraščiuose neturi būti braukymų ar taisymų.
34. Valgiaraščius sudarantis asmuo turi atitikti aktualaus Vaikų maitinimo organizavimo tvarkos aprašo nustatytus kvalifikacinius reikalavimus. Pritaikyto maitinimo valgiaraščius sudarantis asmuo turi atitikti specialiuosius kvalifikacinius reikalavimus.
35. Visi valgiaraščio lapai, išskyrus titulinį, numeruojami ir tvirtinami teisės aktuose nustatyta tvarka. Popierinius valgiaraščius pasirašo įstaigos vadovas ir valgiaraštį sudaręs asmuo; elektroniniai valgiaraščiai tvirtinami kvalifikuotais elektroniniais parašais, kai tai taikoma.

36. Valgiaraščiai viešai skelbiami įstaigos interneto svetainėje ir tėvams prieinamoje vietoje įstaigoje, laikantis teisės aktuose nustatytų viešinimo reikalavimų.

37. Valgiaraščiuose ir patiekalų technologiniuose aprašuose pateikiama teisės aktuose nustatyta informacija apie patiekalų sudėtį, išėigą ir kitus privalomus duomenis.

38. Valgiaraščių pakeitimai atliekami ir dokumentuojami teisės aktų nustatyta tvarka. Nereikšmingi pakeitimai gali būti atliekami tik tada, kai tenkinamos aktualiame Vaikų maitinimo organizavimo tvarkos apraše nustatytos sąlygos.

VI SKYRIUS

MAITINIMO KONTROLĖ IR INFORMAVIMAS

39. Visuomenės sveikatos specialistas, vykdamas sveikatos priežiūrą įstaigoje, pagal kompetenciją vertina vaikų maitinimo organizavimo atitiktį teisės aktų ir šio Aprašo reikalavimams ir ne rečiau kaip kartą per dvi savaites pildo Valgiaraščių ir vaikų maitinimo atitikties patikrinimo žurnalą.

40. Nustačius neatitikimų, jie registruojami nustatyta tvarka, apie juos informuojamas maitinimo paslaugos teikėjas ir įstaigos vadovas. Trūkumai turi būti pašalinti nedelsiant; nepašalinus jų tą pačią dieną, visuomenės sveikatos specialistas informuoja teritorinę Valstybinę maisto ir veterinarijos tarnybą teisės aktų nustatyta tvarka.

41. Valgiaraščių ir vaikų maitinimo atitikties patikrinimo žurnalas saugomas teisės aktuose nustatytą laiką.

42. Įstaigoje viešai skelbiama einamosios savaitės informacija apie vaikams tiekiamus patiekalus ir gėrimus bei kita teisės aktuose nustatyta informacija, susijusi su sveika mityba ir maitinimo organizavimu.

43. Įstaigos interneto svetainėje skelbiami šis Aprašas, maitinimo paslaugos teikėjo ar maisto produktų tiekėjo duomenys, kai juos skelbti privaloma, ir valgiaraščiai.

44. Tėvai (globėjai) turi teisę gauti informaciją apie vaikui organizuojamą maitinimą, jo sudėtį, pritaikyto maitinimo organizavimą ir maitinimo mokesčio apskaičiavimą teisės aktų nustatyta tvarka.

VII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

45. Šis Aprašas peržiūrimas ir prireikus atnaujinamas pasikeitus Lietuvos Respublikos ar Vilniaus miesto savivaldybės teisės aktams, reglamentuojantiems vaikų maitinimo organizavimą.

46. Aprašo nuostatų vykdymą pagal kompetenciją kontroliuoja įstaigos direktorius, jo įgalioti asmenys, visuomenės sveikatos specialistas ir kitos teisės aktuose nustatytos institucijos.

47. Jei šio Aprašo nuostatos prieštarauja pasikeitusiems teisės aktams, taikomos aktualių teisės aktų nuostatos, o Aprašas atitinkamai atnaujinamas.